

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Lietuviška Biblija: kontekstas, tradicija ir vertimai	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojanti: dr. Gina Holvoet	VU Filologijos fakultetas

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji pakopa	pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdyimo laikotarpis	Vykdyimo kalba (-os)
kontaktinė (auditorinė)	1 semestras	lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	150	48+2	100

Dalyko (modulio) tikslas

Šiuo dalyku siekiama ugdyti:

- kritinį ir kūrybinį mąstymą, gebėjimą analizuoti ir vertinti istorinius šaltinius bei teorinę literatūrą, išvelgti sąsajas;
- gebėjimą dirbti individualiai ir grupėmis, numatyti strategijas ir planuoti laiką;
- mokėjimo mokytis kompetencijas.

Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Baigęs kursą studentas:		
gebės planuoti laiką ir laikytis nustatytų terminų (atlikti užduotis laiku)	Literatūros skaitymas, užduočių atlikimas, prezentacijos rengimas	darbas per seminarus, prezentacijos rengimas, egzaminas
gebės skaityti ir kritiškai vertinti teorinę literatūrą bei istorinius šaltinius, susijusius su Biblijos vertimo istorija ir religiniu mąstymu;	įtraukiamoji paskaita, tekstų analizė ir interpretacija, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas darbas, konsultacijos su dėstytoja	darbas per seminarus, prezentacijos rengimas, egzaminas
gebės kelti probleminius klausimus ir dalyvauti diskusijose;	įtraukiamoji paskaita, tekstų analizė ir interpretacija, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas darbas, konsultacijos su dėstytoja	darbas per seminarus, prezentacijos rengimas, egzaminas
lietuviškos Biblijos vertimo tradiciją gebės analizuoti, interpretuoti ir vertinti platesniame Europos kultūros kontekste;	įtraukiamoji paskaita, tekstų analizė ir interpretacija, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas darbas, konsultacijos su dėstytoja	darbas per seminarus, prezentacijos rengimas, egzaminas
įgis pamatinių žinių apie Biblijos vertimo metodus, kontekstą, sąsajas su konfesijomis ir religiniu mąstymu.	įtraukiamoji paskaita, tekstų analizė ir interpretacija, informacijos sisteminimas, grupės diskusija, savarankiškas darbas, konsultacijos su dėstytoja	darbas per seminarus, prezentacijos rengimas, egzaminas

Temos	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiškų studijų laikas ir už
-------	----------------------------	-----------------------------------

	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atlieka
1. Religija ir Biblija mūsų aplinkoje bei kultūrinėje tradicijoje. Filologo požiūris	2						2	7	Skaitymas, dalyvavimas seminaruose Eliade 1997: 15–47 ir 48–80 (pasirinkti)
2. Biblija ir kiti šventraščiai. Kas yra Biblija? Autorystė. Kanonas. Biblijos dalys. Apokrifai	2						2	7	Skaitymas, dalyvavimas seminaruose Gooder: 2013: 62–91. Armstrong 2008: 40–84.
3. Biblija internete. Biblijos studijų įrankiai ir interneto svetainės. Lietuviška Biblija internete	2		2				4	7	Skaitymas, dalyvavimas seminaruose struktūros, tikslų ir juose pateiktos informacijos https://biblehub.com/ www.biblegateway.com/ www.biblija.lt www.biblijosdraugija.lt https://www.jw.org/lt/leidiniai/biblija https://biblijos.lt/bible http://seniejirastai.lki.lt/accept.php?r http://titus.uni-frankfurt.de/sliekkas/ http://www.chylinskibible.flf.vu.lt/
4. Biblijos vertimo istorija. Nuo seniausiųjų laikų iki Reformacijos	2		2				4	7	Skaitymas, dalyvavimas seminaruose Kavaliūnaitė 2014: 13–64. De Hamel 2001: 64–91 ir 166–215.
5. Biblijos vertimo istorija. Reformacija ir Biblijos vertimai į tautines kalbas	2		2				4	7	Skaitymas, dalyvavimas seminaruose Luther, Laiškas apie vertimą, 1530. Kritinė Liuterio laiško analizė https://www.bibel-in-gerechter-sprache.de/content/uploads/sendbrief.pdf arba http://pinkmonkey.com/dl/library1/dictionaries/ dalyvavimas seminaruose.
6. Biblijos vertimo metodai. Filologinis ir įkvėptasis vertimas arba <i>ad verbum</i> ir <i>ad sensum</i> vertimai	2		2				4	7	Skaitymas, dalyvavimas seminaruose Biblijos fragmentų lyginimas skirtingose kalbose Nida, 1969: 11–31. Marlowe 2009: http://www.bible-researcher.com/koine.html Studentų diskusija: argumentai už favorizavimą ir ekvivalento vertimo metodo pasirinkimą
7. Misionieriški Biblijos vertimai. Biblija ir lingvistika	2		2				4	7	Skaitymas, dalyvavimas seminaruose De Hamel 2001: 270–291. https://www.sil.org/reading-for-life
8. Biblijos ikonografija	2		2				4	7	Skaitymas, dalyvavimas seminaruose Liškevičienė 2022: https://www.lituanica.lt/
9. Biblijos vertimų į lietuvių kalbą tradicija, tyrimai ir publikavimas. Lietuviškos Biblijos skaitmeninimas	2		2				6	7	Skaitymas, dalyvavimas seminaruose Rėza 2011 (1816): 53–93. Zinkevičius 1988: 58–76 ir 213–227. Kavaliūnaitė 2008 ir 2015, atrinkti skaitmeniniai darbai Praktinis darbas naudojantis įrankiais „Biblija“ ir „Biblija toolbox“.
10. Liuteronų vertimai į lietuvių kalbą (Jono Bretkūno, Jakobo Quandto ir Norberto Vėliaus vertimai)			4				4	8	Skaitymas, dalyvavimas seminaruose skaitymas, lyginimas ir komentavimas Palionis 1983: 7–25. Rėza 2011 (1816): 53–93. Vilento evangelijų, Bretkūno postilės, Quandto Biblijų fragmentų lyginimas
11. Evangelikų reformatų vertimai į lietuvių kalbą (Samuelio B. Chylinskio, Samuelio Bythnerio, Algirdo Jurėno ir Dariaus Kundroto vertimai)			4				4	8	Skaitymas, dalyvavimas seminaruose skaitymas, lyginimas ir komentavimas Kavaliūnaitė 2008: xvij–lxxj. Kavaliūnaitė 2015: pasirinkti skyriai. Knygos nobažnystės, Morkūno postilės, Bythnerio NT fragmentų lyginimas.
12. Katalikų vertimai į lietuvių kalbą (Juozapo Arnulfo Giedraičio, Antano			2				2	8	Skaitymas, dalyvavimas seminaruose skaitymas ir komentavimas).

Baranausko, Antano Skvirecko, Česlovo Kavaliausko ir Antano Rubšio ir naujasias LBD vertimai, ekumeninis Biblijos vertimas)									Prašmantaitė 2003: 141–156. Giedraičio NT, Baranausko, Skvirecko bei Naujojo LBD vertimų atrinktų fragmentų komentavimas.
13. Biblijos frazeologija ir biblinis stilius			4				4	8	Skaitymas, dalyvavimas seminaruose. Frazeologizmų ir metaforų vertimo p frazeologizmų analizė.
14. Prezencacijos ir diskusijos			2				2		Studentų parengtų prezentacijų peržiūra ir komentarai.
15. Savarankiškas žinių sisteminimas ir pasirengimas egzaminui								8	Literatūros skaitymas, šaltinių analizė.
16. Egzaminas			2				2		
			Iš viso	16+2	2	30			50 100

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas: darbas per seminarus, prezentacija ir egzaminas. Iki egzamino būtina atsiskaityti už visus semestro darbus: už seminarų skaitinius ir kitas užduotis, parengti ir pristatyti prezentaciją.			
Darbas per seminarus: Seminarams užduotų perskaityti tekstų refleksija, dalyvavimas diskusijose, seminarų užduočių atlikimas	30%	Per visą semestrą	Galima surinkti 3 taškus: - 3 taškai: aktyviai dalyvauja diskusijose, tinkamai atsako į klausimus, analizuoja tekstą, formuluoja mokslo problemas, klausimus auditorijai; - 2 taškai: aktyviai dalyvauja diskusijose, tinkamai atsako į klausimus, analizuoja tekstą; - 1 taškas: atsako į klausimus, analizuoja tekstą, bet diskusijose nėra aktyvus; - 0 taškų: prastai lanko seminarus, atsako į mažiau nei 50% klausimų.
Prezentacija dėstytojo pasiūlyta ar studento pasirinkta tema.	30%	Semestro pabaigoje	Galima surinkti 3 taškus. Po 0,5 taško skiriama už: - Tikslų ir uždavinių formulavimą: 0,5 taško (suformuluota aiškiai, pagrįstas temos pasirinkimas) - Darbo struktūrą: 0,5 taško (struktūra logiška, yra aiškios įvadinė, dėstyto ir išvadų dalys, nurodoma naudota literatūra); - Turinio išsamumą: 0,5 taško (turinys atitinka temą, ji atskleista aiškiai ir išsamiai); - Analizę: 0,5 taško (remiamasi naujausia mokslinė literatūra, ne tik referuojama, bet ir analizuojama, vertinamos kitų autorių pozicijos, atliekamas savarankiškas tyrimas); - Skaidrių parengimą: 0,5 taško (tinkamai parinktas šriftas, iliustracijos, kalba sklandi, laikomasi universalios dizaino standartų); - Pristatymą: 0,5 taško (pristatymas sklandus, bendraujama su auditorija, laisvai atsakoma į užduotus klausimus).
Egzaminas: žinių patikros testas.	40%	Sesijos metu	Egzaminą sudarys testas iš klausimų, kurie buvo analizuoti paskaitų ir seminarų metu. Už teisingai atsakytus visus klausimus skiriami 4 taškai. Už neatsakytus klausimus gaunamų taškų skaičius proporcingai mažinamas. Galutiniam rezultatui visi taškai sumuojami ir verčiami pažymiu.

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Gooder, Paula	2013	<i>The Bible</i> , p. 40–84.		London: Oneworld, p. 62–91.
Armstrong, Karen	2008	<i>Biblija. Knygos biografija</i> , p. 62–91.		Vilnius: Tyto Alba.
Eliade, Mircea	1997	<i>Šventybė ir Pasaulietiškas</i> , p. 15-47 ir 48-80.		Vilnius: Mintis.

Hamel de, Christopher	2001	<i>The Book. A History of the Bible</i> , p. 64–91, 166–215 ir 270–291.		London: Phaidon. p. 270–297.
Kavaliūnaitė, Gina	2014	„Apie pirmųjų protestantiškų Biblijos vertimų į lietuvių ir lenkų kalbas metodus (remiantis Brastos, Gdansko, Bretkūno ir Chylinskio Biblijų vertimais)“. <i>Senoji Lietuvos literatūra</i> 38, p. 13–64.	t. 38	Vilnius: LLTI https://biblijosdraugija.lt/biblija/apie-pirmuju-protestantisku-biblijos-vertimu-i-lietuviu-ir-lenku-kalbas-vertimo-metodus/
Kavaliūnaitė, Gina	2015	<i>Samuelio Boguslavo Chylinskio Biblija, vol. 3: Chylinskio Biblijos istorijos šaltiniai = Biblia Lithuanica Samueli Boguslai Chylinski. Tomus 3: Fontes ad Historiam Samueli Boguslai Chylinski Bibliae Lithuanicae Illustrandam</i> , p. xvij–lxxj.	t. 3	Vilnius: Vilniaus universitetas.
Kavaliūnaitė, Gina	2008	„Įvadas“. In: Kavaliūnaitė, Gina, ed., <i>Samuelio Boguslavo Chylinskio Biblija. Senasis Testamentas, vol. 1: Lietuviško vertimo ir olandiško originalo faksimilės = Biblia Lithuanica Samueli Boguslai Chylinski, vol. 1: Vetus Testamentum Lithuanicā Lingvā donatum a Samuele Boguslao Chylinski. Unā cum texto belgico</i> , xvij–lxxj.	t. 1.	Vilnius: LKI.
Liškevičienė, Jolita	2022	„Cenzūra ugnimi: Lietuvos Brastos Radvilų Biblijos antraštinio lapo ikonografija“. In: <i>Lituanistika</i> .		https://www.lituanistika.lt/content/60605
Luther, Martin	1530	„Sendbrief vom Dolmetschen“ („Laiškas apie vertimą“).		https://www.bibel-in-gerechter-sprache.de/wp-content/uploads/sendbrief.pdf arba http://pinkmonkey.com/dl/library1/diq170.pdf
Marlowe, Michael	2009	„Was the Bible written in “Street Language”?“		http://www.bible-researcher.com/language-koine.html
Nida, Eugene	1969 (1959)	„Principles of Translation as exemplified by Bible translating“. In: Reuben A, Brover (ed.) <i>On Translation</i> , p. 11–31.		New York: Oxford University Press.
Palionis, Jonas (sud.)	1983	„Jonas Bretkūnas (Gyvenimas ir raštai)“. In: Jonas Palionis (ed.) <i>Jonas Bretkūnas. Rinkiniai raštai</i> , p. 7–25.		Vilnius: Mokslas.
Prašmantaitė, Aldona	2003	„Antanas Baranauskas ir katalikiški XIX a. Šventojo Rašto vertimai į lietuvių kalbą: istorinis aspektas“. In: <i>Lietuvos katalikų mokslų akademijos metraštis</i> , t. 23, p. 141–156.	t. 23	Vilnius: LKMA.
Rėza, Liudvikas	2011 (1816)	„Lietuviškos Biblijos istorija. Šiaurės tautų religijos istorijos papildymas“. In: Liucija Citavičiūtė (ed.), <i>Rėza. Raštai I. Lietuviškos Biblijos rengimas</i> , p. 53–93.	t. 1	Vilnius: LLTI.
Zinkevičius, Zigmas	1988	<i>Lietuvių kalbos istorija</i> , 3 t. <i>Senųjų raštų kalba</i> , p. 58–76 ir 213–227.	t. 3	Vilnius: Mokslas.
Papildoma literatūra				
Loveday, Simon	2017	<i>The Bible for Grown-ups. A New Look at the Good Book</i> .		London: Icon.
Saulytis, Giedrius	2018	„Pirmieji Šventojo Rašto vertimai į lietuvių kalbą. Teologinė perspektyva“. <i>Metai</i> 8–9.		https://biblijosdraugija.lt/biblija/pirmieji-sventojo-rasto-vertimai-i-lietuviu-kalba-teologine-perspektyva/
Interneto svetainės		https://biblehub.com/ https://www.biblegateway.com/www.biblija.lt www.biblijosdraugija.lt https://www.jw.org/lt/leidiniai/biblija https://biblijos.lt/bible http://seniejirastai.lki.lt/accept.php?reason=expire http://titus.uni-frankfurt.de/sliekkas/ http://www.chylinskibible.ff.vu.lt/		